ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 20.5.2014 г.
COM(2014) 277 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

ДО ИКОНОМИЧЕСКИЯ И ФИНАНСОВ КОМИТЕТ

по член 12 от Регламент (ЕС) № 1210/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2010 г. относно установяване на истинността на евро монетите и обработката на негодни за употреба евро монети

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА
ДО ИКОНОМИЧЕСКИЯ И ФИНАНСОВ КОМИТЕТ

по член 12 от Регламент (ЕС) № 1210/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2010 г. относно установяване на истинността на евро монетите и обработката на негодни за употреба евро монети[1]

1. ЦЕЛ НА РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1210/2010

С цел да се подобри защитата на еврото срещу фалшифициране, Регламент (ЕО) № 1338/2001 на Съвета[2] изисква от кредитните институции и, в рамките на разплащателната им дейност, от другите доставчици на разплащателни услуги и от всички други институции, участващи в обработката и разпространението на евробанкноти и монети (наричани по-нататък „институциите“), да проверяват истинността и да откриват фалшификатите на банкнотите и монетите, които са получили и възнамеряват да върнат в обращение.

За монетите това задължение е допълнително уредено в Регламент (ЕС) № 1210/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2010 г. относно установяване на истинността на евромонетите и обработката на негодни за употреба евромонети (наричан по-нататък „регламентът“). Целта на регламента е да осигури ефективно и уеднаквено установяване на истинността на евромонетите навсякъде в еврозоната, като предвиди правно обвързващи правила за прилагането на общи процедури за установяване на истинността на евромонетите в обращение, както и за прилагането на контролни механизми за процедурите за установяване на истинността от страна на националните органи. Процедурата за установяване на истинността има за цел проверката на истинността и годността за обращение на евромонетите.

Регламентът предвижда, че задължението за установяване на истинността се изпълнява посредством машини за обработка на монети или посредством обучен персонал. Съгласно процедурата за установяване на истинността всички евромонети, за които има съмнение, че са фалшиви, както и негодните за обращение монети се изпращат на

[1] ОВ L 339, 22.12.2010 г., стр. 5.
[2] ОВ L 181, 4.7.2001 г., стр. 6.

националния център за анализ на монети или на друг орган, определен от съответната държава членка. В регламента се уреждат изискванията за изпитване за машините за обработка на монети, правилата за обработка на негодните за обращение монети, както и контролните механизми, които трябва да бъдат въведени от държавите членки, за да се гарантира, че институциите изпълняват своето задължение за установяване на истинността.

В съответствие с член 7 от регламента Европейският технически и научен център (ЕТНЦ), създаден с Решение 2005/37/ЕО на Комисията[3], определя насоките за прилагане на Регламент (ЕС) № 1210/2010 (наричани по-долу „Насоките на ЕТНЦ“).

2. Цел на доклада

В съответствие с член 12, параграф 4 от регламента след анализ на получените годишни доклади на държавите членки Комисията представя годишен доклад на Икономическия и финансов комитет относно развитието и резултатите във връзка с процеса на установяване на истинността на евромонетите, както и за тези, които са негодни за обращение.

Комисията за първи път изготвя такъв годишен доклад. По отношение на процедурата за установяване на истинността регламентът се прилага от 1 януари 2012 г. Докладът обхваща 2012 г. и основната му цел е да се оцени дали общите процедури за установяване на истинността са били правилно прилагани, дали контролните механизми за процедурите за установяване на истинността от страна на националните органи са били ефективни и накрая, да се направи общ статистически обзор въз основа на получените от държавите членки доклади.

3. Доклади на държавите членки за тяхната дейност по установяване на истинността на евромонетите

В съответствие с член 12, параграф 1 държавите членки ежегодно предават на Комисията доклади за своята дейност по установяване на истинността на евромонетите. Предадената информация включва броя на извършените проверки и броя на проверените машини за обработка на монети, резултатите от изпитанията, обема на

[3] Решение на Комисията от 29 октомври 2004 г. за изграждането на Европейски технически и научен център (ЕТНЦ) и за осигуряване координирането на техническите действия за защита на монетите в евро срещу фалшифициране (ОВ L 19, 21.1.2005 г., стр. 73).

обработените от тези машини монети, броя на анализираните евромонети, за които има съмнение, че са фалшиви, и броя на негодните за обращение евромонети, чиято стойност е възстановена, както и подробни условия за всички дерогации, предвидени в регламента.

В Насоките на ЕТНЦ се предвижда, че срокът за предаване на годишните доклади от държавите членки е 15 февруари на годината, следваща годината, за която се докладва[4].

4. Оценка на докладите за 2012 г. на държавите членки

4.1. Критерии за оценка

Основните критерии относно установяване на истинността на евромонетите и негодните за обращение евромонети, по които се извършва отчитането, са предвидени в член 12 от регламента. За координиране на прилагането на процедурите за установяване на истинността в член 7 от регламента се предвижда Европейският технически и научен център (ЕТНЦ) да определи насоки, включително разпоредбите за практическо прилагане, свързани с контрола, проверките и одита от страна на държавите членки, след консултация с Експертната група по фалшифицирането на монети (CCEG). Въз основа на Насоките на ЕТНЦ държавите членки трябваше да докладват по следните показатели[5]:

1. общ брой на монетите с трите най-високи номинални стойности, обработени през 2012 г.;
2. общ брой на извършените проверки на място;
3. общ брой на проверените машини за обработка на монети;
4. общ обем на монетите, обработени от проверените машини за обработка на монети;
5. общ брой на анализираните монети, за които има съмнение, че са фалшиви;
6. общ брой на негодните монети, чиято равностойност е възстановена.

4.2. Оценка на докладите

16 държави членки от еврозоната изпълниха задължението си да подадат своя годишен доклад, а именно: Австрия, Белгия, Германия, Гърция, Естония, Ирландия, Испания,

[4] Само 7 държави членки от еврозоната подадоха докладите си в предвидения срок до 15.2.2013 г.
[5] Вж. приложение I.

Италия, Кипър, Люксембург, Малта, Нидерландия, Португалия, Словакия, Словения и Франция.

От държавите членки, на които беше напомнено да изпратят своите доклади, само Финландия все още не се е съобразила.

Там, където докладът се позовава на общия брой, следва да се отбележи, че той отразява само положението в държавите членки от еврозоната, които са подали данни до този момент.

Пълен обзор на всички данни се прави в приложение II.

4.2.1. Общ брой на монетите с трите най-високи номинални стойности, обработени през 2012 г.

Въз основа на член 3 институциите[6] изпълняват задължението си за установяване на истинността чрез използване на машини за обработка на монети, включени в списъка на ЕТНЦ, предназначени за проверка на истинността и годността за обращение на евромонетите.

Общият брой на монетите с трите най-високи номинални стойности (2 евро, 1 евро и 50 евроцента), обработени през 2012 г. от машините за обработка на монети, е **9 845 834 296**[7]. Това представлява **58,82%** от общия обем на монетите в обращение[8].

4.2.2. Общ брой на извършените проверки на място

В съответствие с член 6 от регламента държавите членки осъществяват ежегоден контрол на място в институциите с цел да бъде проверено, посредством изпитване за откриване на фалшификати, правилното функциониране на представителен брой използвани машини за обработка на монети.

През 2012 г. държавите членки извършиха общо **220**[9] проверки на място. Броят на отчетените проверки варира значително от **1** до **76** проверки на държава членка. Това би могло да се обясни с размера на пазара и логиката на организация на пазара в определена държава членка по отношение на обработката на парите в брой. В някои държави членки целият обем на монетите се обработва от едно дружество за

[6] Член 2, буква г) от Регламент (ЕС) № 1210/2010 във връзка с член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1338/2001.

[7] Вж. приложение I.

[8] Изчислява въз основа на нетната емисия от 16 737 875 000 монети (източник: Доклад на ЕЦБ за Валутната информационна система, декември 2012 г.). Следва да се отбележи обаче, че е възможно някои монети да са били проверени няколко пъти.

[9] Вж. приложение I.

транспортиране на пари в брой, а в други например това се прави от определени търговски банки. Четири държави членки (Гърция, Италия, Люксембург и Малта) не са докладвали за осъществен контрол. Те ще бъдат приканени да подобрят отчетността си или да въведат контролни механизми, ако все още такива не съществуват.

4.2.3. Общ брой на проверените машини за обработка на монети

Били са проверени общо **315**[10] машини за обработка на монети, като за **70,15%**[11] от тях е отчетено съответствие със спецификациите. За машините, обявени за несъответстващи на изискванията, е трябвало да се предприемат коригиращите мерки по член 6, параграф 7 от регламента.

4.2.4. Общ обем на монетите, обработени от проверените машини за обработка на монети

Освен ако Комисията не получи нотифициране за дерогация съгласно предвиденото в член 6, параграф 5 от регламента, държавите членки са длъжни в съответствие с член 6, параграф 3 да проверят машините за обработка на монети, с които са обработени поне 25% от общия сборен нетен обем на трите евромонети с най-високи номинални стойности, емитирани от въпросната държава членка от въвеждането на евромонетите до края на 2011 г.

Въз основа на данните, извлечени от базата данни на ЕЦБ за нетните емисии по държави членки от въвеждането на еврото до края на 2011 г., следните държави членки са спазили изискването за 25% по член 6, параграф 3: Белгия, Естония, Ирландия, Испания, Нидерландия, Португалия, Словения и Франция[12] (вж. приложение III).

Германия и Словакия са се възползвали от дерогацията по член 6, параграф 5 и са спазили по-ниския праг от 10%[13].

Общият обем на монетите, обработени от машините за обработка на монети, които са били проверени от определените национални органи, е **6 117 955 983**[14]. Това представлява **62,13%** от общия обем на монетите, обработени през 2012 г.[15]

[10] Вж. приложение I.
[11] Вж. приложение II.
[12] Австрия, Италия, Кипър, Люксембург и Малта не са спазили изискването.
[13] Гърция е поискала дерогация, но не е спазила по-ниския праг, тъй като не е докладвала за извършен контрол.
[14] Вж. приложение I.
[15] Въз основа на стойността в точка 4.2.1.

4.2.5. Общ брой на анализираните монети, за които има съмнение, че са фалшиви

Общият брой на анализираните монети, за които има съмнение, че са фалшиви, обхваща всички пораждащи съмнение монети, изпратени за анализ до националните центрове за анализ на монети (НЦАМ) в отделните държави членки. Общият брой на анализираните монети, за които има съмнение, че са фалшиви, е **567 054**[16]. Общият брой на откритите фалшиви монети в обращение е **180 139**[17].

4.2.6. Общ брой на негодните монети, чиято равностойност е възстановена

Държавите членки възстановяват стойността или заменят евромонетите, които са станали негодни поради продължителна употреба или инцидент или са били отхвърлени по други причини в процеса на установяване на истинността им. Държавите членки могат да откажат да възстановят стойността на негодните за обращение монети, които са били умишлено изменени или изменени по начин, за който разумно може да се очаква, че ще ги измени, независимо от възстановяването на стойността на монети, събрани от благотворителност, като например монетите, които са хвърлени във фонтани.

Общият брой на негодните монети, чиято равностойност е възстановена, е **14 002 311**[18].

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Настоящият доклад е първият доклад по член 12, параграф 4 от регламента. Тъй като регламентът се прилага от 1 януари 2012 г., с изключение на глава III, календарната 2012 година е първата година на прилагането му.

Тъй като не всички доклади бяха получени[19], Комисията ще предприеме необходимите действия, за да напомни на държавите членки от еврозоната за задължението им за своевременно изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 1210/2010.

Въз основа на докладваната информация може да се заключи, че явно в по-голямата част от държавите членки от еврозоната процедурата за установяване на истинността в институциите е налице и че 12 от 17 държави членки от еврозоната са проверили дали

[16] Вж. приложение I.
[17] Източник: Годишен доклад на ЕТНЦ „Защитата на евромонетите през 2012 г.“.
[18] Вж. приложение I.
[19] Както се посочва в раздел 4.2, 16 държави членки от еврозоната изпълниха задължението си да подадат доклад, като само Финландия не го е изпълнила.

задължението за установяване на автентичността се изпълнява правилно от институциите по член 6 от Регламент (ЕО) № 1338/2001.

Необходимо е обаче задължението за отчитане от страна на държавите членки да бъде доусъвършенствано, за да може Комисията да представи цялостна картина на процедурите за установяване на истинността, въведени в държавите членки. Докладите на държавите членки не са на желаното равнище на изчерпателност и еднородност, които са необходими, за да може Комисията да направи подробна оценка. Допълнителното хармонизиране и подобряване на отчитането ще бъдат обсъдени в рамките на съществуващата експертна група (Експертната група по фалшифицирането на монети) и ще бъдат подробно описани в Насоките на ЕТНЦ с оглед на бъдещите доклади.